

31998L0041

2.7.1998

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 188/35

NÕUKOGU DIREKTIIV 98/41/EÜ,

18. juuni 1998,

ühenduse liikmesriikide sadamatesse või sadamatest liiklevate reisilaevade pardal olevate isikute registreerimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 84 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾tehes otsuse vastavalt asutamislepingu artiklis 189c sätestatud menetlusele ⁽³⁾

ning arvestades, et:

- (1) ühise transpordipoliitika raames tuleb võtta lisameetmeid, et tõhustada meretranspordi ohutust;
- (2) ühendus on tõsiselt mures arvukalt inimohvreid nõudnud reisilaevaõnnetuste, eelkõige *Herald of Free Enterprise* i ja *Estoniaga* juhtunud õnnetuste pärast; isikutel, kes kasutavad reisilaevu ja kiirreisilaevu ühenduse kõikides osades, on õigus eeldada ja loota asjakohasele ohutustasemele ja piisavale teabesüsteemile, mis hõlbustab otsingu- ja päästetöid ning tõhusat tegelemist võimaliku õnnetuse tagajärgedega;
- (3) oluline on tagada, et reisilaeval olevate isikute arv ei ületaks arvu, mille suhtes laevale ja selle päästevahenditele on antud meresõiduohutust tõendav tunnistus; ühingu peaksid suutma otsingu- ja päästeteenistustele teatada õnnetusse sattunud isikute arvu;
- (4) teave reisijate ja laevapere kohta tuleb koostada selleks, et hõlbustada otsingu- ja päästetöid ning tõhusat tegelemist õnnetuse tagajärgedega, st õnnetusse sattunud isikute identifitseerimist, õiguslike küsimuste selgitamist ning päästetutele asjakohase arstiabi andmist; selline teave hoiaks ära reisilaeva pardal olevate isikute sugulaste ja teiste lähedaste asjatu mure seoses laevaõnnetus-

tega sellistes vetes, mis 1979. aasta rahvusvahelise mereotsingute ja -pääste konventsiooni (SAR) kohaselt kuuluvad liikmesriigi vastutusalasse;

- (5) seetõttu tuleks reisijad loendada ja registreerida enne laeva väljumist;
- (6) rahvusvahelise konventsiooni inimelude ohutusest merel (SOLASE konventsioon) III peatükis nähakse ette kõikide rahvusvahelisi reise tegevate reisilaevade pardal olevate reisijate loendamine alates 1. juulist 1997 ja registreerimine alates 1. jaanuarist 1999, samas lubades pädevatel asutustel vabastada kaitstud vetes liiklevad reisilaevad nendest nõuetest ja registreerimisnõudest, kui selliste laevade regulaarreisid ei võimalda registreerimist korraldada; SOLASE konventsiooni nimetatud peatükki ei kohaldata riigisiseste reiside suhtes ja see jätab liikmesriikidele tõlgendamise tähtsates punktides kaalutusõiguse;
- (7) käesolev direktiiv on kooskõlas liikmesriikide õigusega kehtestada nende sadamatesse saabuvate või sealt väljuvate reisilaevade suhtes rangemad nõuded, kui on ette nähtud SOLASE konventsioonis;
- (8) merel toimuva reisijateveo siseturumõõdet silmas pidades on ühenduse tasandi meede kõige tõhusam viis kehtestada ühenduse kõikides osades ühtne laevade ohutuse miinimumtase;
- (9) proportsionaalsuse põhimõtet silmas pidades on direktiiv sobivaim õigusakt, sest sellega antakse raamistik ühtse ja kohustusliku ohutusstandardi kohaldamiseks liikmesriikides, samas jättes liikmesriikidele õiguse otsustada, missugused rakendusvahendid vastavad kõige paremini nende siseriiklikule süsteemile;
- (10) liikmesriik saab tagada, et tema lipu all sõitvad reisilaevad ja neid ekspuuteerivad ühingu täidavad asjakohaseid ohutuseeskirju; nimetatud eeskirju ei tohiks kehtestada laevade suhtes, mis liiklevad kolmandate riikide sadamate vahel; kõnealuste reiside suhtes kohaldatakse SOLASE konventsiooni sätteid;

⁽¹⁾ EÜT C 31, 31.1.1997, lk 5 ja EÜT C 275, 11.9.1997, lk 7.

⁽²⁾ EÜT C 206, 7.7.1997, lk 111.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 19. mai 1997. aasta arvamus (EÜT C 138, 16.6.1998, lk 31), nõukogu 11. detsembri 1997. aasta ühine seisukoht (EÜT C 23, 23.1.1998, lk 17) ja Euroopa Parlamendi 11. märtsi 1998. aasta otsus (EÜT C 104, 6.4.1998).

(11) ainus moodus tagada ohutu ja tõhus tegelemine õnnetuste tagajärgedega kõigi nende reisilaevade puhul, mis väljuvad või soovivad väljuda liikmesriikide sadamatest, sõltumata sellest, millise lipu all nad sõidavad, on see, et liikmesriigid seavad asjakohaste ohutuseeskirjade tõhusa järgimise nende sadamate kasutamise tingimuseks; nende eeskirjade täitmisest vabastamine ei saa jääda üksnes lipuriigile, sest ainult sadamariik on võimeline kindlaks määrama parimad võimalikud otsingu- ja päästetoiminguid käsitlevad nõuded sadamasse saabuvate või sadamast väljuvate reisilaevade suhtes;

(12) ohutustaseme ühtlustamiseks ja konkurentsimoонutuste vältimiseks ei peaks liikmesriigid muudel kui käesolevas direktiivis sätestatud põhjustel andma vabastusi või tegema erandeid asjakohastest reisijatega seotud teavet käsitlevatest SOLASE konventsiooni sätetest ühenduse sadamatesse saabuvate või sealt väljuvate reiside puhul;

(13) praktilistel kaalutlustel ja selleks, et vältida konkurentsimoонutusi, tuleb kehtestada ühtne lähenemisviis, et kindlaks määrata reisid, mille puhul on kõikide pardal viibivate isikute registreerimine kohustuslik; olles võtnud arvesse kõikide liikmesriikide heakskiidetud üldised põhimõtted ja erivajadused, on kokku lepitud 20 mere- miili pikkuses künnises;

(14) teatud funktsionaalsetel põhjustel võiks Messina väina ületavate reisilaevade reisijaid piiratud aja jooksul loendada lihtsamal viisil, kui igaüht eraldi üle lugedes; liikmesriikidele peaks võimaldama teatud paindlikkust seoses kohustusega teatada kaldale isikute arv nende reisilaevade puhul, mis teevad lühikesi liinivedusid üksnes kaitstud merepiirkondades, nagu need on määratletud käesolevas direktiivis; reisilaevadega, mis liikleavad üksnes kaitstud merepiirkondades, kaasneb piiratum oht ja seetõttu peaks neile võimaldama vabastuse; teatud eriolukordades võib laevauhingutel olla raske registreerida pardal olevaid isikuid ja seetõttu tuleks eriolukordades ja täpselt määratletud tingimustel teha registreerimisnõudest erand;

(15) isikuandmeid tuleb koguda ja töödelda kooskõlas andmekaitse põhimõtetega, mis on sätestatud direktiivis 95/46/EÜ; ⁽¹⁾ eelkõige tuleks andmete kogumise ajal isikuid teavitada eesmärkidest, milleks andmeid nõutakse, ja

andmeid tuleks säilitada ainult väga lühikese aja jooksul, mis ei tohiks mingil juhul olla pikem, kui käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks vajalik;

(16) on vaja, et käesoleva direktiivi tõhusal kohaldamisel abistaks komisjoni liikmesriikide esindajatest koosnev komitee; kõnealust ülesannet võib täita direktiivi 93/75/EMÜ ⁽²⁾ artikli 12 alusel loodud komitee;

(17) nimetatud komitee võib kohandada käesoleva direktiivi konkreetseid sätteid, et arvesse võtta SOLASE konventsiooni tulevikus jõustuvaid muudatusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on parandada reisijate ja laevapere ohutust ning päästevõimalusi reisilaevadel, mis liikleavad ühenduse liikmesriikide sadamatesse või sadamatest, ning tagada, et otsingu- ja päästetööd ning võimaliku õnnetuse tagajärgedega tegelemine oleksid tõhusamad.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- *isikud* — kõik pardal olevad inimesed olenemata vanusest,
- *reisilaev* — merelaev või kiirmerelaev, mis veab rohkem kui 12 reisijat,
- *kiiralaev* — käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal jõus olnud 1974. aasta SOLASE konventsiooni X peatüki eeskirjas 1 määratletud kiiralaev,
- *ühing* — reisilaeva omanik või mõni muu organisatsioon või isik, näiteks tegevjuht või laevapereta prahtija, kes vastutab laevaomaniku asemel reisilaeva eksploatatsiooni eest;
- *ISM-koodeks* — rahvusvahelise laevade ohutu eksploateerimise ja reostuse vältimise korraldamise koodeks, mis on vastu võetud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) assamblee 4. novembri 1993. aasta resolutsiooniga A.741(18),

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 247, 5.10.1993, lk 19.

- *reisijateregistri pidaja* — kaldal asuv vastutav isik, kelle on ühing määranud ISM-koodeksis sätestatud kohustusi täitma, või kaldal asuv isik, kelle ühing on määranud vastutama ühingu reisilaeval olevate isikutega seotud teabe säilitamise eest,
- *määratud asutus* — liikmesriigi pädev asutus, kes vastutab otsingu- ja päästetööde eest või hoolitseb õnnetuse tagajärgedega tegelemise eest,
- *meremiil* — 1 852 meetrit,
- *kaitstud merepiirkond* — avamere mõju eest kaitstud merepiirkond, kus laev ei ole kunagi kaugemal kui kuus meremiili ohutust paigast, kus merehädalised võiksid maabuda, ja mille läheduses on tagatud otsingu- ja päästevahendite olemasolu,
- *liinivedu* — järjestikused laevade ülesõidud kahe või enama sama sadama vahel kas:
 - a) avaldatud sõiduplaani kohaselt või
 - b) nii regulaarselt või nii tihti, et ülesõite võib pidada süstemaatiliseks liikluseks,
- *kolmas riik* — riik, kes ei ole liikmesriik.

Artikkel 3

Käesolevat direktiivi kohaldatakse reisilaevade suhtes, välja arvatud:

- sõjalaevad ja sõjaväe isikkoosseisu transpordilaevad ning
- lõbusõidujahid, kui need ei ole mehitatud või neid ei mehitata ning kui need ei vea äriistel eesmärkidel rohkem kui 12 reisijat.

Artikkel 4

1. Kõik liikmesriigis asuvast sadamast väljuva reisilaeva pardal olevad isikud loetakse kokku enne reisilaeva väljumist.
2. Enne reisilaeva väljumist teatatakse pardal olevate isikute arv reisilaeva kaptenile ja ühingu reisijateregistri pidajale või ühingu kaldalasuvale süsteemile, mis täidab sama ülesannet.

Artikkel 5

1. Iga reisilaeva kohta, mis väljub liikmesriigis asuvast sadamast pikemale kui lähtepunktist arvestades 20 meremiili pikkusele reisile, pannakse kirja järgmine teave:

- pardal olevate isikute perekonnanimed,
- nende eesnimed või initsiaalid,
- nende sugu,
- vanuserühm (täiskasvanu, laps või imik), kuhu isik kuulub, või vanus või sünniaasta,
- reisija soovi korral teave, mis käsitleb tema vajadust erihoolduse ja -abi järele hädaolukorras.

2. Teave kogutakse enne reisilaeva väljumist ja edastatakse hiljemalt 30 minuti jooksul pärast reisilaeva väljumist ühingu reisijateregistri pidajale või ühingu kaldalasuvale süsteemile, mis täidab sama ülesannet.

Artikkel 6

1. Iga reisilaeva puhul, mis sõidab tema lipu all ja väljub väljaspool ühendust asuvast sadamast, kuid saabub ühenduses asuvasse sadamasse, nõuab liikmesriik ühingult, et see tagaks artikli 4 lõikes 1 ja artikli 5 lõikes 1 kindlaks määratud teabe esitamise artikli 4 lõikes 2 ja artikli 5 lõikes 2 sätestatud viisil.

2. Iga reisilaeva puhul, mis sõidab kolmanda riigi lipu all ja väljub väljaspool ühendust asuvast sadamast, kuid saabub ühenduses asuvasse sadamasse, nõuab liikmesriik ühingult, et see tagaks artikli 4 lõikes 1 ja artikli 5 lõikes 1 kindlaks määratud teabe kogumise ja säilitamise nii, et see oleks määratud asutusele kättesaadav, kui seda teavet vajatakse otsingu- ja päästetöödel või õnnetuse tagajärgedega tegelemisel.

3. Kui liikmesriik annab SOLAS-konventsiooni asjaomase sätte põhjal vabastuse või teeb erandi reisijatega seotud teabe suhtes laevale, mis sõidab tema lipu all ja saabub väljaspool ühendust asuvast sadamast ühenduses asuvasse sadamasse, võib ta seda teha üksnes käesolevas direktiivis vabastuste või erandite suhtes sätestatud tingimuste kohaselt.

Artikkel 7

Enne kui reisilaev väljub liikmesriigis asuvast sadamast, tagab laeva kapten, et pardal olevate isikute arv ei ületaks arvu, mida sellel reisilaeval on lubatud vedada.

Artikkel 8

Reisilaeva eksploateerimise eest vastutuse võtnud ühing peab, kui seda nõutakse artiklite 4 ja 5 kohaselt:

- looma reisijatega seotud teabe registreerimise süsteemi. Süsteem peab vastama artiklis 11 ettenähtud kriteeriumidele,

— määrama reisijateregistri pidaja, kes vastutab nimetatud teabe säilitamise ja selle edastamise eest hädaolukorra tekkimisel või õnnetuse järel.

Ühing tagab, et käesoleva direktiiviga nõutud teave oleks igal ajal kättesaadav, et see edastada määratud asutusele otsingu- ja päästetööde jaoks hädaolukorra puhul või õnnetuse järel.

Artikli 5 kohaselt kogutud isikuandmeid ei säilitata kauem, kui käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Ühing tagab, et teave isikute kohta, kes on teatanud vajadusest erihoolduse või -abi järele hädaolukorras, on asjakohaselt registreeritud ja kaptenile edastatud enne reisilaeva väljumist.

Artikkel 9

1. Liikmesriik, mille sadamast reisilaev väljub, võib artiklis 5 sätestatud 20 mere miili pikkust künnist alandada.

Otsuse nimetatud künnise alandamise kohta kahe eri liikmesriikides asuva sadama vahel toimuvate reiside puhul teevad kõnealused kaks liikmesriiki ühiselt.

2. a) Rakendades artikli 4 lõiget 1, võib Itaalia Vabariik Messina väina ületavate liinivedude puhul võtta vastu sätteid, mille kohaselt loendatakse reisijate maksimumarv, keda on lubatud reisirongide vaguneid ja maantee-sõidukeid vedava reisilaeva pardal vedada, reisivagunite ja muude pardal olevate sõidukite reisijate maksimumarvu alusel, kui funktsionaalsetel põhjustel ei saa isikuid individuaalselt loendada. Käesoleva sätte kohaldamisaeg piirdub nelja aastaga. Iga tähtaja pikendamine otsustatakse saadud kogemuste põhjal kooskõlas lõikega 3.

b) Liikmesriik, mille sadamast laev väljub, võib reisilaeva, mis teeb üksnes kaitstud merepiirkonnas vähem kui tunni kestvaid liinivedusid, vabastada artikli 4 lõikega 2 ette nähtud kohustusest edastada pardal olevate reisijate arv ühingu reisijateregistri pidajale või ühingu kaldal-asuvale süsteemile, mis täidab sama ülesannet.

c) Liikmesriik võib vabastada artikliga 5 ettenähtud kohustusest reisilaevad, mis sõidavad üksnes kaitstud merepiirkonnas kahe sadama vahel või teevad reise, mis algavad ja lõpevad ühes ja samas sadamas, ilma et vahepeal käidaks muus sadamas.

3. Lõikes 2 nimetatud asjaolude puhul kohaldatakse järgmist korda:

a) liikmesriik teatab viivitamata komisjonile oma otsusest vabastada või teha erand artiklite 4 ja 5 asjakohastest sätetest, lisades sisulise põhjenduse;

b) kui kuue kuu jooksul alates sellisest teatamisest leiab komisjon, et nimetatud otsus ei ole põhjendatud või võiks kahjustada konkurentsi, võib komisjon artiklis 13 ettenähtud korras nõuda liikmesriigilt otsuse muutmist või tühistamist.

4. Liinivedude puhul piirkonnas, kus iga-aastane tõenäosus, et märkimisväärne laine kõrgus ületab kahte meetrit, on vähem kui 10 % ning

— kui reis ei ole lähtepunktist arvestades pikem kui 30 mere miili või

— kui liiniveo peamine eesmärk on pakkuda tavapärasest regulaarühendust äärealade elanikele,

võib liikmesriik, mille sadamast reisilaev väljub riigisisesele reisile, või kaks liikmesriiki, mille sadamate vahel reisilaev sõidab, taotleda komisjonilt osalist või täielikku erandit nimetatud nõudest, kui liikmesriigid leiavad, et ühingutel on võimatu artikli 5 lõikes 1 kindlaks määratud teavet kirja panna.

Selleks tuleb esitada tõendid, et nõuet on võimatu täita. Lisaks sellele tuleb tõendada, et piirkonnas, kus sellised laevad liikleavad, pakutakse kaldapealset navigatsiooniabi ja usaldusväärseid ilmateateid ning saadaval on asjakohased ja piisavad otsingu- ja päästevahendid. Käesoleva lõike alusel tehtud erandid ei või mingil juhul kahjustada konkurentsi.

Otsus võetakse vastu artiklis 13 ettenähtud korras.

5. Liikmesriik ei või käesoleva direktiivi sätete alusel anda vabastust või teha erandit reisilaevale, mis väljub tema sadamast ja sõidab sellise kolmanda riigi lipu all, kes on SOLASE konventsiooni osalisriik ning kes SOLASE konventsiooni asjakohase sätte alusel ei nõustu selliste vabastuste kohaldamisega.

Artikkel 10

Liikmesriigid peavad artikli 8 alusel loodud registreerimissüsteemid heaks kiitma.

Liikmesriigid peavad tegema vähemalt pistelist kontrolli oma territooriumil käesoleva direktiivi alusel loodud registreerimissüsteemide toimimise nõuetekohasuse üle.

Iga liikmesriik määrab asutuse, kellele artikliga 8 hõlmatud ühingud edastavad käesolevas direktiivis nõutud teabe.

Artikkel 11

1. Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks peavad registreerimissüsteemid vastama järgmistele toimimiskriteeriumidele:

i) *loetavus:*

nõutud andmed peavad olema hõlpsasti loetavas vormis;

ii) *kättesaadavus:*

nõutud andmed peavad olema hõlpsasti kättesaadavad määratud asutustele, kes süsteemis sisalduvat teavet vajavad;

iii) *paindlikkus:*

süsteem peab olema kujundatud nii, et laevale minevatele või sealt lahkuvatele reisijatele ei tekitataks asjatuid viivitusi;

iv) *turvalisus:*

andmed peavad olema asjakohaselt kaitstud juhusliku või ebaseadusliku rikkumise või kadumise eest ning omavolilise muutmise, avaldamise või kasutamise eest.

2. Samadel või sarnastel liinidel tuleb vältida mitme eri süsteemi kasutamist.

Artikkel 12

Ilma et see piiraks SOLASE konventsiooni muutmise menetlust, võib käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks, kuid selle reguleerimisala laiendamata, käesolevat direktiivi artiklis 13 ettenähtud korras muuta, et tagada SOLASE konventsiooni nende registreerimissüsteeme käsitlevate hilisemate muudatuste kohaldamine, mis on jõustunud pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist.

Artikkel 13

Komisjoni abistab direktiivi 93/75/EMÜ artikli 12 lõike 1 alusel loodud komitee. Komitee tegutseb nimetatud artikli lõigetes 2 ja 3 ettenähtud korras.

Artikkel 14

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise eest määratavate karistuste süsteemi ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende karistuste kohaldamine. Sätestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 15

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 1. jaanuariks 2002. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile. Artiklit 5 kohaldatakse hiljemalt alates 1. jaanuarist 2000.

2. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viited käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile viivitamata käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti. Komisjon teatab sellest teistele liikmesriikidele.

Artikkel 16

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist.

Artikkel 17

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 18. juuni 1998

Nõukogu nimel
eesistuja
G. STRANG